

1836 fastsætter 20 som maksimumstal. Efterhaanden tiltok søkningen, saa ikke alle aspiranter kunde optages. I 1860 blev elevantallet ved kgl. resolution forøket til 48, hvorav 32 fik understøttelse mot at tjene som lærere 7 aar i Tromsø stift; 8 (senere 12) fik friplads (disse blev ophævet i 1904), og 8 kunde optages paa egen bekostning. De ret store understøttelser og fripladsene bevirket fra 1869 en sterk søkning ogsaa fra de sydligere stifter, og i nogen aar (1877—80) var der flere elever som hørte hjemme utenfor end i Tromsø stift. Antallet av optagne elever, som i 1826 hadde været 2, beløp sig i 1836 til 5, i 1846 til 6, i 1856 til 16, i 1866 til 23, i 1876 til 27, i 1886 til 24. I 1891 var antallet av optagne elever 17, i 1901 var det 27 og i 1911 blev der optat 41.

Seminarets bestyrere har været: 1. *Simon Nicolai Kildal*, f. 1796, sogneprest til Trondenes 1824. 2. *Johan Fredrik Holst*, f. 1802, sogneprest til Trondenes 1838. 3. *Johan Conrad Müller*, f. 1796, sogneprest til Trondenes 1839. 4. *Christian Ludvig Rode*, f. 1812, cand. theol., bestyrer ved Tromsø seminar 1848—56. 5. *Fredrik Waldemar Hvoslef*, f. 1825, cand. theol., bestyrer ved seminaret 1857—61. 6. *Christian Kaurin*, f. 1831, cand. theol., andenlærer ved seminaret 1855, bestyrer 1861—71. 7. *Jens Annaton Holmboe Killegreen*, f. 1838, cand. theol., andenlærer ved seminaret 1867; bestyrer 1871—77. 8. *Christian August Christophersen*, f. 1841, cand. theol., bestyrer 1877—82. 9. *Just Knud Qvigstad*, f. 1853, cand. mag. og theol., andenlærer ved seminaret 1878, bestyrer 1883, rektor 1902.

Den første andenlærer var *Nils Gundersen*, f. 1771, av lappiske forældre. Han utdannet sig ved prost Kildals hjælp til lærer; han erholdt medaljen for borgerdaad i sølv 1821, og blev efter 35 aars virksomhet blandt lapperne andenlærer ved Trondenes seminar 1824; han tok avsked 1840.

For tiden er foruten rektor Qvigstad lærere ved skolen: *B. Midtgaard*, f. 1862, overlærer 1905. *T. Eidem*, adjunkt 1902, overlærer 1913. *K. J. Barlinthaug*, f. 1862, adjunkt 1908, overlærer 1913. *Aasta Dortha Hanssen*, student 1904, ansat 1911. Lærer ved smaaskolelærerkurset *O. M. Nicolaisen*, ansat 1902.

Holmestrand offentlige lærerskole¹⁾.

I anledning av kirkedepartementets meddelelse til Akershus stiftsdirektion av 20 oktober 1832

¹⁾ Væsentlig efter en av overlærer Joh. Dyring for anledningen utarbeidet oversigt, som igjen støtter sig til N. Aars Beretning om Asker seminariums femti-aarsjubelæum og N. Hertzberg Asker seminar 1834—1866, tillægshæfte til „Norsk Skoletidende“ 1898, nr. 5.

fremkom der fra stiftsdirektionen forslag om opprettelse av et seminar i Tanum sogn i Vestre Bærum (dengang et anneks til Asker), under overopsyn av den „av ungdommens undervisning hæderligen fortjente“ prost *Normann* som forstander, og med den residerende kapellan som bestyrer og førstelærer; derhos skulde en teologisk kandidat ansættes som andenlærer. Prost *Normann* foreslog skolen opprettet paa gaarden Holo, hvor man kunde faa lokale for skolen og bolig for andenlærer for henholdsvis 16 og 8 spd. om aaret; han uttaler dog at det offentlige snarest mulig bør skride til opførelse av en særskilt bygning for skolen.

Ved kgl. resolution av 6 mai 1834 blev seminaret midlertidig opprettet i Asker, med den nyutnævnte resid. kap. *Knud Gislesen* som førstelærer og cand. theol. *Christian August Gloersen* som andenlærer. Der skulde optages 20 elever i alderen 17—20 aar. Et reglement blev utarbeidet av prost *Normann*, væsentlig i overensstemmelse med reglementet for de danske seminarer av 1818; men det blev ikke godkjendt. Derimot indgav *Gislesen* et kortfattet forslag til en foreløbig ordning, hvilket blev vedtat av kirkedepartementet og ligger til grund for det første reglement av 14 januar 1837 (se ovenfor). Kurset skulde være to-aarig; men begavede og bedre forberedte elever kunde uteksamineres efter kortere tid.

20 oktober 1834 begynte seminaret sin virksomhet med en optagelsesprøve. I det første aar var elevantallet 16, fordelt paa 2 klasser. Ved *Gislesens* ihærdige arbeide og ved imøtekommethet fra myndighetenes side kom seminaret hurtig i god gjænge; der blev snart opprettet en særskilt øvelsesskole, med egen lærer, hvorved skolen fik et udmerket øvelsesapparat, som blev benyttet like til seminarets flytning til Holmestrand. Der blev videre ansat en tredjelærer, *Halvor Hansen*, som hadde hørt til skolens første elevkuld, og i aarene 1838—40 blev der opført nye bygninger til skolelokaler, lærerboliger og internat.

Asker seminar opnaade snart en stor anseelse, og kom til at bli et mønster for de senere opprettede seminarer. Lærerne var hver paa sit omraade fremragende mænd, og der blev av saavel elever som lærere arbeidet med stor iver. Hertil kom at skolen hadde den gunstigste beliggenhet, i en vakker natur, høit over Kristianiafjorden og med frodige skoger omkring. Disse fortrin bevirket da ogsaa en sterkt tiltagende søkning. Det svake punkt var den daglige levemaate; internatet var nemlig for litet, og med en betaling av 12 $\frac{1}{2}$ spd. pr. kvartal (for kost, hus, vask og reparasjoner) blev kosten let for skral for unge mennesker i utviklingsalderen. Imidlertid bedredes forholdene da en del av elevene fik lov til at bo paa de omkringliggende gaarder; i den sidste tid, da skolen